

QUINZENARI AUTONOMISTA

ANY I.

GRANOLLERS 30 SEPTEMBRE DE 1905

NÚM. 17

La redacció no respón dels treballs firmats.

Los originals no 's retornan.

Redacció y Administració

PLASSA PERPINYÀ, 14

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 0'75 ptas.
Número solt 0'15 »

Essent nacionalista l' acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots el catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme; qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias religiosas, politicas y socials.—(Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista.)

Destorbs

Els farsants que aspiran unicament á obtenir un setial en el Municipi ó en el Congrés ab l' excusa del catalanisme, ab la capa del regionalisme; els oportunistas ex-conservadors, ex-silvelistas, ex-mauristas que avuy es diuhen regionalistas y demá independents, y demá passat tornan á dirse mauristas, silvelistas ó conservadors; aquells qua 's titulan catalanistas pera fer content al amo, aquells altres que 's converteixen al catalanisme no perque en tinguin cap idea sino perque aixís convé á n' els seus particulars interesos; y finalment aquells informals, inconstans que comensan ab molt ardor á fer regionalisme reaccionari y se refredan á la primera sombra d' ensopogada; tots, absolutament tots no son mes que destorbs, embarrássos, entrebanchs que 's posan en el camí de l' Autonomia de Catalunya, entrebanchs, embarrássos y destorbs que s' haurian de excluir dels centres y societats respectius tan prompte s' els coneix la flaca, y no solsament aixó sino que ab la punta de la sabata unas vegadas y ab la vara de freixa altres, tindriam que allunyarlos de la nostra vóra per degenerats y miserables.

L' home que no te la forsa de las sevas conviccions y la convicció de la seva forsa, l' home que no 's considera capás de ostentar ben noblement y á la llum del día las ideas que éll considera las mes acertadas pel benestar dels pobles, no

'l vulguin en cap societat, en cap agrupació, perque no farà may res més que perjudicar á la entitat que perteneixi, prostituir y empastifar aquella idea que diu sustentár y será constantment un motiu de discussions y renyinas internes, un' arma disponible á tota lluyta fratricida. Un Pons, per exemple fa mes mal á la causá de la vindicació de las llibertats catalanas que una dotzena d' oradors revolucionarios de cartró, deportats á nostra terra ab lo sol objecte de fer la guerra al nacionalisme, cada dia mes potent.

Per desgracia hi han encara alguns subjectes afemellats, nascuts á Catalunya, que diuhen ser catalanistas de convicció, entusiastas per l' autonomia de la nostra Pátria, però ho diuhen unicament á cau d' orella, publicament no poden dirho perque no 's volen comprométre (!). Aquestos arriban fins al extrem de ostentar d' amagat á algun amich alguna sagrada ensenya catalana, arriban hasta á ferse socis d' alguna entitat nacionalista pero no s' hi acostan may, y pregan que 'l seu nom no figuri ni s' anomeni..., moderns faritzeus, esprits mesquins, d' ánima vil, de cervell atrofiat, verdaders enemichs intellectuals y corporals dignes del despreci, de la burla y del mes sarcástich ludibri dels homes sencers y honrats, que tenen ple concepte de la dignitat humana.

Hi han finalment alguns, afortunadament poch, individus que boy fent protestas del mes gran patriotisme, tot di-

guentse aymants enamorats de Catalunya, no desplegan mes que una politica de personalismes. Si 's diuhen catalanistas, son els primers y mes entusiastas organisadors de centres y entitats catalanistas, son els primers en trevallar, els primers en assistir, pero tot aixó ab la única imprescindible condició, *conditio sine qua non*, de que tots els socis han de seguir en lo que 's projecti el seus consells, han de aplaudir lo que ells diuhen, han de aprobar lo que ells proposan despreciar lo que desaproban no discutir res de lo que fan, ab una paraula fer exclusivament la seva omnimoda y sobirana voluntat. Y tan prompte els seus companys no segueixen al peu de la lletra aquesta norma de conducta, se separan picats, molestats y disposats ensemps á censurar alló mateix que poch avans aplaudían. Aquestos subjectes fátuos y orgullosos, podriam dir que tenen las ideas apuntadas ab agullas, el seu criteri, si 'n tenen, no es mes que un criteri superficial una especie de barnís que tapa un bullidor ple de excentricitats y bestiesas. També aquestos tipos son destorbs, que en lloch de beneficiar, perjudican als ideals que diuhen sustentat, que lluny de donar cap profit á la societat ó entitat que perteneixen, lo que li donan es molestia y perjudicis.

Es necessari que tinguém ben presents á n' aquestos destorbs de la civilisació y del progrés, embarrasos del camí de la llibertat, y entrebanchs pera la consecució de la riquesa y de la autonomia de

Catalunya, pera aniquilar als uns y apartarnos dels altres, pera expulsar als hipócritas moderns de las societats y agrupacions autonomistas y separar lo seu alé corromput del contacte de las personas dignas y honradas.

M. A.

DE POTENCIA A POTENCIA

Ó SÍA

Conferencia nacional d' un trompa y un general

Perdut mon pensament per les regions boyroses y tristes del recort, que á voltes me plau recórrer, y fixa ma mirada en els volums de ma biblioteca, quals lloms se pronunciaven rigidament entre la penombra del capvespre, m' estava l' altra tarda assentat en el vell setial de mos avis, immòvil, aclaparat pel reuma que ab els cambis de temps de la setmana passada se m' havia exacerbat de valent, llevantme l' humor y privantme de dedicarme á mes tasques professionals.

Plovia; fresquejava. La nena, ma xamosa filla Carmeta, que feya poch havia entrat pera embolicar cuydadosament mes cames ab una tofuda manta de Palencia, se 'm presentá de nou tota esverdada:

—Papa! Ay, papa, que un poliçont pregunta per vosté.—

Hi havia, efectivament, un Sánchez ab ordre d' acompanyarme al govern civil, ahont el governador devia *interviewarme*.

Li vaig explicar els inconvenients de mon estat de salut, que m' impossibilitaven de sortir de casa, y vaig afegir que ho sentia molt, però que jo estava acostumat á que les montanyes vinguessin á mi quan jo no podia anar á les montanyes.

L' home saludá militarment, y tocá pirandó. El to de ma veu, l' amplitud de mon geste, l' avien convençut.

Després d' una nit de gemechs y queixes y d' un mati de banys y fregues, havien dinat ab poca gana, me disposaya á fer la mitjdiada sossegadament, quan heusaquí que 'l practicant se 'm presenta al menjador acompanyat d' un senyor d' edat, ab barba blanca, ab ulleres, prototipo del bibliófil erudit, d' aqueixos que sovint venen á dar-me *latas* ab el pretext d' examinar els no molt nombrosos, mes si preciosos y ben triats incunables que possehesch y que, val á dirho, son el meu orgull.

Jo ni 'm recordava de la vinguda del poliçont el dia avans, ni de la missió que l' havia dut; així es que 'm vaig quedar sorprés quan la nena, que seya al meu costat acabantse les atmetlles torrades de les postres, me digué á cau d' orelle:

—Reyna! El Governador!

El suposat bibliófil era en efecte el general Fuentes en persona, que 'm volia coneixer.

—¿A qué dech l' honor de la seva visita?— vaig preguntarli galantment, després que s' hagué donat á conéixer éll mateix.

El senyor Fuentes saludá cerimoniosament, ab tota la hidalga cortesia de que es capás. Després, ab un *aciento* que ja 'l voldria l' eminent Borrás quan declama en la *harmoniosa*, s' expressa així:

—No son las montañas quien viene á usted, ni es el gobernador de Barcelona, cuya autoridad y representación asumo, quien se le presenta. Es el caballero particular quien llega á estrechar la mano de otro caballero; es el ciego ávido de luz que se acerca á un potente foco; es el sediento que busca agua, es...—

A pesar de mon reumatismo, que al menor moviment me fa veurer les estrelles al mitj del dia, vaig posarme dret pera rebre dignament aquell bombardeig ditirambich. Confesso que si en ma ja llarga vida no me 'n hagués vistes de totes, si mes *interviews* ab sabís y ab artistes, ab plenipotenciaris y guerrers no fossin cosa tan freqüent, y en fi, si jo no 'm digués Rafel Vallés y Roderich y no conegués de sobres tot el valor de les *mundanals vaneglories*, m' hauria ruborizat.

Vaig estrenyer la ma de mon ilustre visitant, e l' vaig fer seure, y vaig pregarli que anés al gra. L' homes' explicá així:

—Sé que á la mundologia y á la clari-videncia de usted nada se escapa.

—Por Dios, señor de...

—No hay Dios que valga; soy franco y rudo como buen soldado. Para mis subordinados, para el vulgo, el fingimiento, el empaque; para usted la verdad, que de todos modos no habría de escaparse á su escudriñadora y sagaz mirada de filósofo de químico, de bacteriólogo. Yo estoy desorientado. Lo que en cien combates no pudieron lograr las balas del sanguinario enemigo, están consiguiéndolo las jugarretas de los mordaces catalanistas, que en los comicios destruyen mis combinaciones, que en la prensa me humillan, que en todas partes me desconciertan. Enviado por el gobierno central para resolver el problema catalán, en vano he intentado tomarle el pulso. Para resolver un jeroglífico, para deletrear determinados documentos, es necesaria una clave, ¿verdad? Ella es indispensable, como la brújula al piloto, como el timón á la nave. Mi clave fué ésta: «Patria y Monarquía.» Pues bien: ¿por qué valiéndome de ella, no doy pié con bola? ¿Por qué he perdido con ella la carta de navegar?

—Amigo mío—vaig contestarli ab émfasis—esto no es una clave.

—Pues ¿qué es?

—Un prejuicio.

—Pues tal es mi lema, y sin él no podríamos entendernos.

—No lo dudo, pero tampoco hay que olvidar que han pasado aquellos tiempos en que los caballeros andantes se

hacian matar por su lema y por su dama. En esta tierra los lemas, sobre todo los heroicos, no prosperan. Eso de patria y monarquía son dos moscas que ni Dios las ata aquí por el rabo.

—Creía dar con un vidente, y hallo un escéptico.

—Lo soy á ratos.

—Mire usted: antes que pedir su consejo, he dudado mucho. Dijéronme á mi llegada que para estudiar el catalanismo puro debía avistarme con los *reconsagrats* de Guimerá; otros aconsejaronme que viera á los de *La Veu*, por ser los que más *privan*; otros que llamara á los del *Poble Catalá*, y otros á los de *Joven-tut*. Nada de esto me plugo. Comprendí que las exageraciones de los *reconsagrats* no me permitirían formar opinión justa, que los de *La Veu* se arrimaban excesivamente á la derecha, que los del *Poble* como buenos disidentes serían zurdos, y que los de *Joven-tut*, en sus alardes de independencia y de volar alto se irían por las ramas ó por las nubes hasta perderse de vista: esos *supers* del diablo serían capaces de llamarse supernacionalistas sólo para dar-me en la cabeza, sabiendo cuán condicionalmente admito yo el nacionalismo. Resolví, pues, dirigirme á un hombre sereno, conecedor profundo de cuestión tan palpitante, y pensé en usted, y aquí me tiene. Repito que no soy el gobernador: soy el caballero particular que viene á ilustrarse para ilustrar á su vez, si es preciso, á la autoridad gubernativa en su difícil gestión.—

Y ab el caveller particular, millor dit, ab el sabí, vaig discutir llargament. Perque mon visitant es un sabí, ó quan menys un *leido*, que ja, ja! Per aixó 'ns l' envia en Montero Ríos. Tot alló dels *leones castellanos* de *El zapatero y el rey*, y moltes més coses del teatre d' en Zorrilla, se les sab de cor. *El Vértigo* d' en Nuñez de Arce, *Los amorfios de Juana* d' en Campoamor y les *Odes* d' en Quintana, les diu ab un salero que no hi ha mes que desitjar, vaja. Y de coneixements sociològichs y antropològichs, y demanin: ni els meus deixebles de *Joven-tut* quan descobreixen á n' en Zola, á l' Spencer, á n' en Roosevelt y á mi, ó quan fan articles sobre les *convencions* socials, l' anarquia, etc. Ja 'ls dich jo qu' es una ditxa tenir un governador així. Quina eyna! Podrán tirar bombes, però ell es un sabí; y vés, si arriba á no serho, bé fore pitjor per nosaltres.

Escatirem, donchs, llarga estona sobre 'l nacionalisme y 'ls seus tractadistes me feu varias observacions sobre les obres del Dr. Schulz, y per fi, concretant, vaig dirli:

(Acabará.)

A...

L' adoro,
El somris de sa boca
El carmí de sos llabis de coral
El perfil de son cos angelical
El meu cor extasían
Y los meus ulls ansían
Contemplant sempre la blancura
De sa divina, seráfica figura.

Ja ploro,
Mon cor no es de roca
La veig en somnis. ¡A... de ma vida!
Aymanta jo 't voldria, engelosida,
Mes ¡ay! no es possible.
¡Quin viurer més terrible!
¡Oh, temps que tot ho pots, cambia las cosas!
Y fes que de la espina en surtin rosas.
O. d' A.

ESPIGOLANT

Del periódich de Barcelona *Las Noticias*:

«En nombre de dos vocales del comité electoral carlista, se nos suplica hagamos contar que la recomendación en favor del candidato dinástico Sr. Huelin, que ha sido derrotado, se hizo á petición de algunos carlistas de Vich. Quedan complicados los artistas». ¡Mireu á quin extrem tan *llastimós* ha arribat el partit carlí! De aspirant á *regenerador* d' un Estat y enemich acérrim d' una dinastia, ha *descendido* á un trist escamot que 's dedica á fer de llimpiabotas d' aquesta mateixa dinastia.

A *Las Noticias* del dia 22 del corrent; hi ha un ben escrit article d' En Claudi Omar y Barrera titulat: *Madrid y Barcelona*. En dit article s' especifican ben clarament las nostras recíprocas importacions y exportacions. Barcelona y Catalunya en general exporta á Madrid «grandes corrientes de su fluido vital», artistas que han transformat l' aspecte total d' aquella població, que han aixecat edificis com el *Credit Lyonnais*, *La Urbana* y *Banch Hispano America*, arquitectes com en Farré y en Grasses; escultors com en Querol, mestres com en Pedrell, en Vives, en Morera; autors dramàtics com en Guimerà, en Rusiñol, l' Iglesias y altres *que han sorprendido á los intelectuales con la esplendidez de sus ingenios*. Pera aixecar el gran palau de Longória «se han reclamado albañiles catalanes á altos precios». Las rahóns socials ó companyias comercials son en gran número exclusivament catalanas ó be mixtas. La companyia general de construccions metàlicas y altres várias industrias á catalans es deuen.

Y en cambi, qué es lo que Madrid exporta á Catalunya? «El parlamentarismo, las corridas de toros, la mendicidad-profesión, el género chico, el matonismo, etc., etc.», de tal modo que Barcelona «en ciertos puntos y á determinadas ho-

ras ya no es Barcelona, sino una sucursal de Madrid.» Aquestas son las ventajitas que 'ns envian de la *meseta central*, aquestos los medis de desenrotllar lo nostre comers y las nostres industrias, aquesta es la seva protecció; aquesta y un seguit de sangoneras en forma d' agents executius, investigadores, delegats, inspectors de totas formas y categorías y una caterva interminable de tahuls. Acambi de la *sangria suelta* de moneda y d' inteligencia que de Barcelona cau sobre Madrid, de Madrid ens envian *algo mas nocivo, corrosivo y delétere* que el *centralismo político y es esa invasión de madrileñismo con su cohorte de parlamentarios, piezas cómicas del género infimo, majas, toreros y chulapones*.

A Hungría hi ha un gran mohiment separatista, que reclama 'ls drets de l' antiga nacionalitat húngara. Hi han hagut ferits, morts y lluytas pels carrers. Hungría, Noruega, Fitlandia, Polonia, Macedonia... etc., etc. Es veu que 'l sigle vint está destinat á veurer la execució de molts culpables y el triomf de la justicia de moltas causas. La rahó s' imposa. No cal dir lo que 'ns alegrém.

«Se asegura que ha presentado la dimisión de su cargo el jefe regional de los carlistas catalanes, D. José Erasmo de Janer».

Estupefacción general, consternación tremenda y plor esgarrifós de tots els palets de la riera d' en Malla.

El periódich de Girona *La República*, orga dels republicans centralistas ó unionistas d' aquella població inmortal, diu que fa anys que hi ha un *pleito planteado entre republicanos federales y republicanos «que no se califican especialmente»*. O sigui republicans que no son federals y que moltas vegadas ni son republicans, ni saben lo que vol dir república. Y diu que aquestas dos menas de republicans se diferencian *solo por un adjetivo, que no importa á lo esencial de la doctrina democrática*.

Nosaltres sols li dirém que també un boig se diferencia d' un sabi *solo por un adjetivo*. Y en quant á importar á la doctrina democrática, aixó dependeix del concepte que te de la democrácia l' *adjetivo*, dich l' articulista en cuestió. Els monteristas es diuen democràtics, hi ha carlins que 's titulan democràtics, conservadors democràtics y fins absolutistas democràtics. Però d' aquesta *democrácia* nosaltres no 'n menjém, ni hi creyém, com tampoch creyém ab els republicanos *que no se califican especialmente*, ni creurém may ab la seva democrácia.

La nostra campanya contra 'ls partidaris del R. de Venecia, ha donat ja 'l seu fruit. Dos d' aquestos molestats per las nostras *fregadetas* han llensat la *tapa*

dora ab que 's cubrian y s' han allunyat fent uns grans bufets. Un d' ells diuen que al escapar deixaba anar carbó de pedra per tots cantons y feya una fortor especial, semblant á la del gas.

Celebrém el descubrimient.

Segóns una estadística que tenim á la vista el Cens electoral de Barcelona acusa aquest any un augment de 1632 electors, respecte del any passat. Y entre els 133.268 electors que figuran en el Cens vigent, n' hi ha 32.577 que no son fills de Barcelona. Aixó dona la rahó dels 24.000 vots que tenen els candidats forasters, 20.000 castellans, alguns catalans inconscients, alguns ilúsos, y alguns traïdors y degenerats, tot plegat fantants, y tants fan mes.

CARAMBA.

D' AQUÍ Y D' ALLÀ

El passat dilluns, 18 del corrent, va deixar d' existir á una edat bastant avansada el conegut procurador y propietari d' aquesta vila Sr. D. Joseph Puntas.

Enviém el testimoni del nostre condol á la seva apreciada familia. (E. P. D.)

A la Associació catalanista "Bruniquer" avuy dissapte á las nou del vespre, hi haurá Junia general extraordinaria pera tractar assumptos d' interés pera la Societat.

L' últim número dels periódichs *La Tralla* y el *¡Cu-Cut!* ha sigut també denunciat. Sentím el nou percans, y fins á un altre. A propòsit d' aixó, deya un imparcial:

Els autors de las bombas no s' han trobat encare, pero en cambi no falta qui 'sab de memoria els domicilis de tots els periódichs y entitats catalanistas.

Y váyase lo uno por lo otro.

Hem rebut un "Diálech Humorístich" original d' en Joan Costa Bonafont, titulat *A ca la sabatera*: Dit diálech forma el n.º 1 d' una colecció de sis del mateix autor, tots ells humorístichs. Está escrit ab bona prosa catalana y adequat al objecte de difundir ó escampar l' us de la nostra llengua en teatres y cinematógrafos. Se venen al preu de 15 céntims á casa del Sr. D. J. Montabliz, carrer d' Aragó, 301, 3.º, 1.ª, Barcelona.

Ha sortit la segona serie de quatre cromos en colors ressenyant fets culminants de la "Historia de Catalunya", editats en la acreditada litografia de Miralles.

Els tituls dels cromos y corresponents dibuixos son els següents:

El Compromís de Casp.—Conquesta de Mallorca pel rey en Jaume I el Conqueridor.—Berenguer III, el Gran, conquesta de Mallorca.—Prometatje del Compte de Barcelona en Ramón Berenguer IV am Na Petronilla d' Aragó.

Segons tenim entés el diumenge 1.º de Octubre en la Societat "Cassino de Granollers" se celebrarà una funció de teatre á benefici del Hospital d' aquesta Vila.

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA MONTSERRATINA

COTILLES DE TOTA MENA

CARRER DE BARCELONA, 13

GRANOLLERS

Se facilitan **MOTORS DE GAS**
REPRESENTACIÓ
 de las modernas **ESTUFAS DE GAS**
"Clament"

Com prova convicent de ser la **ESTUFA** més **HIGIÈNICA** y **ECONOMICA** que 's coneix para la calefacció, sols cal dir que en las casas de maternitat de Inglaterra, Fransa y Espanya, se usa para escalfar las incubadoras dels nens nascuts ans del temps, quins organs respiratoris son tant delicats.

CEBRIÀ BAUTISTA VERT. -- Fàbrica del gas
GRANOLLERS

L' Aizarop FINA BROMURAT

Remei segur para la curació de las malalties **NERVIOSAS** y **DEL PAHIDOR**.

Premiat en la Exposició Unversal de Barcelona de 1888, y aprovat per la Real Academia de Medicina y Cirurgia de Barcelona.

SE VEN A GRANOLLERS:

Plassa del Bestiar, 49, Farmacia

A OLOT:

Farmacia y droguería de J. Cardelús

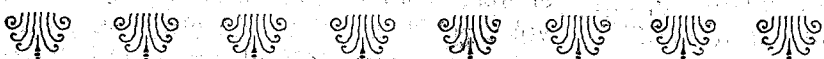
IMPREMPTA

D' EN

FRANCISCO CUCURELLA

CARRER DE CORRÓ, 9.-GRANOLLERS

Impresions de tota mena - Preus econòmichs

OBRAS DE J. VIDAL Y JUMBERT

Servius, monòlech tràgich.	0'50 ptas.
J. Hereuhet de la Ferreria, (Pròxima a sortir la 2. ^a edició).	
Lo Recort de Mossén Angel, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Encogat, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Evangelista, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
La Última Garicia, quadro dramàtich.	0'50 »
Doloretas la Sastresa, comedia en un acte.	0'50 »
La Petite de can Punyego, ignocentada en un acte.	0'25 »
Lo Llas Etern, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
Fulls del meu Album. quèntos.	2'00 »
La Ciencia del Language.	0'25 »

De venda en las principals llibrerías, y en aquesta vila en lo Centre de Suscripcions de

FELIU E TAPER Carrer de las Sumeras, 3

JUNY

QUINZENARI AUTONOMISTA

Preu de suscripció, tres rals trimestre. -- Número solt, 15 céntims.

Anuncis á preus convinguts